

[Johs. Christiansen.]

godt, at man ikke har forivret sig, da tanken om en særlig lovgivning mod femtekolonnevirksomhed første gang dukkede op. Navnlig forekommer det mig rigtigt, at man i alt fald ventede, til den retslige behandling af landsforræderi- og værnemagersagerne var så nær afslutningen, som den var.

En lovgivning som denne drejer sig ikke alene om udvidelse af alle straffebestemmelsernes spændvidde i forhold til det strafbære; den kalder samtidig på betænkелigheder med hensyn til de rettigheder, som forfatningen sikrer alle landets borgere. En helt effektiv femtekolonne lov er nu engang en af de foranstaltninger, som danske kvinder og mænd, hvem frisind og vidtgående tolerance, om jeg så må sige, er gået i blodet, rent umiddelbart betænker sig mere end een gang på at gennemføre.

En væsentlig grund til, at denne sag er taget op, er naturligvis de bitre erfaringer, vi høstede under besættelsen med hensyn til den nazistiske femtekolonne. En anden, at der efter besættelsens ophør måtte gennemføres et straffelovstillæg med tilbagevirkende kraft. Under retsopgøret har ikke mindst dette sidste berørt vort folks naturlige retsfølelse og hele demokratiske livsindstilling. Vi er her i landet principielt imod love med tilbagegående retsvirkninger, men som forholdene er ude i verden, kan Danmark jo desværre ikke være sikker på ikke påny at blive ramt af en tilsvarende skæbne som den, der ramte os i 1940—1945.

Nu gøres der altså et forsøg på at sikre os imod, at vi skal komme ud for en gentagelse af den situation, vi var i, da straffelovstillægget måtte gennemføres. Man bør dog i denne forbindelse ikke overse, at visse bestemmelser, som nu foreslås, i en given situation vil kunne anvendes af en besættelsesmagt mod landets egne børn. Det er jo i det hele og store rigtigt, hvad der er sagt, at når en krig er forbi, afgøres spørgsmålet „gode borgere“ eller „ikke gode borgere“ ofte af den noget tilfældige omstændighed, hvem der gik ud af krigen som sejrherre. Den risiko, der kan påpeges ifølge denne filosofi, må man imidlertid løbe, iøvrigt trøstende sig med, at hvis det virkelig skulle komme så vidt, vil skæbnen ikke blive grummere for dem, der har været deres land tro, selvom de skulle få deres forhold takseret efter de bestemmelser, som landet i forvejen selv havde truffet.

En anden vægtig grund kan påpeges i forbindelse med den omstændighed, at Danmark efter sin tilslutning til A-pagten i

langt højere grad end tidligere er kommet i fremmede agentsers søgelys — det foreligger der mange eksempler på. Nu vil i et demokratisk land en hel del af det, som de fremmede interesserer sig for, være let tilgængeligt, men så meget mere dadelværdigt bliver det da, hvis landets egne borgere stiller sig til rådighed med oplysninger og tjenester af særlig karakter.

Alt dette kunne nok give stof til adskillige refleksioner. Dette skal jeg dog afstå fra her; vi kommer næppe sagens kerne nærmere, i hvert fald ikke stort nærmere, end det allerede er sket gennem iagttagelse af de beklagelige forhold, der har udviklet sig, og som jeg næppe behøver at karakterisere nærmere. Staten er i hvert fald uden egen skyld kommet i den situation, at spørgsmålet om at skabe den et værn af ekstraordinær karakter har rejst sig. Det, som det da drejer sig om, er at få værnet formet således, at der ikke tilføjes vort demokratiske grundsatninger nogen virkelig overlast.

Det foreliggende lovforslag er i hovedsagen i overensstemmelse med det i maj 1950 og i oktober samme år fremsatte. Jeg kan ganske tiltræde, hvad min partifælle, det ærede medlem hr. Bertel Dahlgaard udtalte ved sagens første behandling i fjor, og til hvis udtalelser jeg derfor henviser. Konklusionen var, at også det radikale venstre vil deltage i behandlingen af lovforslaget, men at vi klart ser, at en lovgivning af denne art vil rejse en række meget vanskelige problemer.

Som lovforslaget nu foreligger, udviser det en del afvigelser fra det af den tidligere justitsminister Steincke fremsatte. Herom vil jeg gerne gøre et par bemærkninger. Der er først et sæt ændringer vedrørende det tidligere lovforslags § 103, stk. 3 b og c. Disse to stykker er ikke medtaget af den nuværende justitsminister under henvisning til, at den gældende straffelov indeholder hjemmel for idømmelse af fængsel på livstid for forbrydelser af den her omhandlede art. Dette er forstandigt, synes jeg, da man jo ikke på nogen måde bør medtage mere i en lov som denne, end der strengt nødvendigt må siges at skulle med.

En anden og meget vigtig ændring angår spørgsmålet om anvendelsen af dødsstraf. Her foreslås det nu at tage dødsstrafbestemmelserne helt ud dels under henvisning til de følelser, som i denne sag råder i det danske folk, dels fordi den danske militære straffelov hjemler dødsstrafs anvendelse for forbrydelser, der falder ind under vedkommende paragraffer i Steinckes forslag, idet den nuværende justitsminister foreslår